

Od sih dob ni mladi grof nikoli več Marijce žalil, nego povsod jej je skazoval primerno spoštovanje. Tudi v cerkev je začel hoditi ter je bil od tega časa ves drugačen človek. Ne vem, ali je, ali ni res, slišalo se je pozneje, da so ga na Nemškem razbojniki ubili. Bilo temu kakor si bodi, to je gotovo, da ne živi več, in tudi njegove rešiteljice Marijce ni več na svetu.

Takó otroci — završila je stara Jarnejka svojo povest — takó se večkrat godi ljudém, kateri oblagodarjeni s posvetnim bogastvom mislijo, da se smejo norčevati s sirotami in šale uganjati z verskimi nauki.“

Starka zopet ponosljá nekoliko tobaka in se vzdigne. Jaz hitro skočim in jej podam palico. Za malo časa potem umrla je tudi ona. Bila je to njena poslednja povest, katero nam je pripovedovala.

Dokler koli bodem živ in kadar koli pridem pod Mejačevo lipo, vselej se bodem spominal stare Jarnejke, mladega grofa in Obrezove Marijce.

Lj. T.

Sreča in Nesreča.

Bil je siromak kmet, ki ni imel niti orodja za obdelovanje zemlje niti živine, a otrok je imel celo kôpo v hiši. Prišla je vzpomlád, in siromak ni znal s čim bi oral. Njegovi sosedi so šli z oralom in živino na polje, a on je šel z motiko. Takó idoč je srečal dve lepi ženi. Jedna je bila Sreča, a druga Nesreča. Vprašali ste ga: „Kam ideš, prijatelj?“ Siromak jima odgovori: „Ženi moji dragi! Nesreča me vedno preganja: moji sosedi gredó na polje orat z oralom in živino, a jaz z motiko na rami. Ne vem, kako prehranim sebe in otroke.“ Ženi ste si nekaj tiho na uho zašeptali in rekli: „Darujve mu nekaj!“ Nato reče Sreča: „Mož je tvoj, daruj mu ti!“ In Nesreča mu je podarila deset rubljev in rekla: „Pojdi domóv in kupi si vola!“

Siromak pride domóv in skrije denar v lonec, ki je bil s pepelom napolnen. Druzega dne pride v hišo soseda, zeló bogata kuma, in reče: „Ali nimate malo pepela? Imam zeló umazano perilo.“

„Glejte, ondri v kotu je lonec s pepelom, vzemite si ga,“ dejala je siromakova žena. Ko pride siromak kmetič domóv, ogleda se po hiši in videč, da ni lonea nikjer, vpraša ženo, kam je spravila lonec z denarji. Žena se je jela izgovarjati, da ni znala, da so denarji v lonci. Rekla je: „Prišla je soseda in vzela lonec s pepelom.“

Siromak kmet je šel takój k sosedi in jo prosil, da bi mu dala denarje nazaj. Soseda mu reče: „Vrnjite mi, da nisem videla nobenih denarjev.“ Kmet je šel k sodniku, a ta mu ni dal pravice. Rekel je: „Ti nisi imel denarjev, a rad bi jili imel po krivici.“ Siromak se je jokaj, vzel je motiko in šel novič na delo. Takó idoč, srečal je zopet óni dve ženi. On ju ni spoznal, a ženi ste ga spoznali. Vprašali ste ga kakor prvič, in on jima odgovori takisto. Nesreča mu je podarila dvajset rubljev. Kmetič gre domóv in skrije denarje v pleve v skednji.

Druzega dne pride zopet soseda in prosi plev za teliče. Siromakova žena jej da plev, ker ni znala, da so v plevah denarji skriti. Kmetič domóv

prišedši, gre v skedenj po denarje, a nikjer jih ne najde. Stopivši v hišo, začel se je prepirati z ženo, kam je dejala pleve z denarji. Žena odgovori, da je prišla kuma prosit plev za teliče in vzela jih je. Kmet siromak je šel, kakor prvič, najpred k sosedi, potem k sodniku, a nikjer mu ni bilo pravice. Povsod so ga zavrnil, ker ni imel nikoli denarjev. Britko se je razjokal siromak, vzel motiko in šel na delo. Na potu je srečal zopet óni dve ženi. Vprašali ste ga, kakó in kaj, in on jima vse izpové, kako se mu je godilo. „Ali vidiš,“ rekla je Nesreča sestri, „moji darovi nimajo zanj nobene koristi; daj, usmili se ga ti, in obdaruj ga.“ Sreča mu podari dve petici in mu reče: „Pojdi k reki, ondu boš našel ribiče, ki ves dan lové ribe, a ne ujamejo ničesar. Prosi jih, da naj na tvojo srečo še jedenkrat vržejo mreže.“

Kmet siromak je storil takó; šel je k reki in prosil ribiče, da bi na njegovo srečo še jedenkrat potegnili mrežo. Ribiči storé, in glej! zajelo se je toliko rib, da niso znali kam ž njimi. Vprašali so kmeta: „Kaj želiš, da ti damo za plačilo?“ Kmet odgovori: „Prodajte mi rib za dve petici.“ Ribiči mu prodadó jedno ribo za dve petici, a drugo mu dadó za nameček. Kmetič gre domóv in dá ženi ribi, da bi ju skuhala. Žena in otroci so imeli veliko veselje z ribama, zatorej ju žena ni hotela skuhati. Ob istem času se je peljal skozi vas imeniten a jako žalosten gospod. Kmet siromak je stopil iz hiše, da bi videl žalostnega gospoda, in začel se je na ves glas smijati. „Čimú se smeješ?“ vprašal ga je gospod. Kmet odgovori: „Imam v hiši tako ribo, katerej se vsak, kdor jo pogleda, smijati mora.“ Žalostnega gospoda se polasti taka želja po tej ribi, da je dal kmetu konja, volov in žita toliko, kolikor je hotel.

Takó je kmet siromak našel svojo srečo z dvema peticama.

A. M.

Izgubljeni vol.

astir je na paši vola izgubil. Od strahu ni hotel priti večerjat; obtičal je raje na hlevu. A vender se je zvedelo; od pastirice je slišala dekla, dekla je povedala hlapcu, a hlapec je pri večerji omenil, da je treba iti vola iskat, da ne zaide na deteljišče in se ne preohjé.

Povečerjali smo. Potem smo se razkropili za volom. Jeden je šel pod gozd, drugi k laz, tretji za brlog. Vse smo preteknili in oblázili stezé, mukajoči v tiho noč, da bi zalótili govedo. Ali brez vola smo se vrnili domóv, trudni in nejevoljni.

Nasméhnili so se nam bolni oče.

„Vola je dekla našla, pomolzši krave. Sam je prišel domóv ter se v prazni, telečji kočur vtaknil. Po hlevu bi bili dobro pogledali, predno ste se napravili iskat ga. Človeku je večkrat pred nogami to, kar daleč na okolo išče. Časi tipljem okolo postelje po pipi, pa jo imam med zobmi. Najbrže bi tudi naš Tine domá srečo našel, pa je šel na ptuje nesrečo lovít.“

Takó so govorili oče, prevezujoč si oteklo nogo. Zraven so žalostno vzdáhnili, spomnivši se nesrečnega sina Valentina.

Jos. Gradáčan.